

Naam:		Studentnummer:		Klas:	
Practicum herk.	JAVA Praktij	k (119916)			
Vakcode Datum Tijd	: donde	: ICT.P.JAVA2.V21 (ICT.P.JAVA2.V20/V19/V18/V17) (t1) : donderdag 16 juni 2022 : 14:30 - 17:30 uur			
Klas:		Lokaal:	Aa	ıntal:	
ICTM2a t/m p, ICTM	12tt		20	5	
		•••			
		•••			
Opgesteld door	· Amin:	ah Balfagih; Wilco Moerman			
Docenten		: WPH01; KNJ24; RWM02; SSM36; LNR08; KEK01;			
Docemen		MNC07; VEE02; CNW01; HZJ40; BHA40;			
Gecontroleerd door		: Kevin de Korte; Jairo Hernandez			
Rekenmachine	: alle re	ekenmachines toegestaan			
Literatuur	: alles	: alles (boeken, internet, aantekeningen)			
Overige hulpmiddele	en : laptor		•		
Opgaven inleveren	: ja				
Dalamaniil	-: !!! t				
Belangrijk voor surveillanten:					
Dit is een toets die 3 uur duurt. Daarom is met de					
Examencommissie afgesproken dat het voor studenten toegestaan is om tijdens het tentamen naar het toilet te gaan.					
is om tijdens net ten	tamen naar n	et tollet te gaan.			
CONTROLEER VOORAF DE VOLGENDE GEGEVENS:					
Dit tentamen beva	at:				
5 opgaves					
	nagina'a				
20 genummerde	pagiria s				
Waarschuw de sur	veillant als ééi	n van deze aantallen niet klopt!			
Studentnummer	Naam		Klas	Cijfer	
				3.7. 2.	
Tijd van inleveren:					

De regels en de punten

Het gebruik van telefoons/social media/forums/dropbox en alles wat je in contact brengt met anderen, is tijdens de toets niet toegestaan.

Het gebruik van internet om informatie op te zoeken is wel toegestaan.

Je mag dus **wel zoeken/googlen.** En je mag bv. *wel* iets lezen op een forum zoals *Stackoverflow,* maar je mag er **geen vragen** stellen.

In totaal zijn **100** punten te behalen. Het cijfer is het aantal behaalde punten gedeeld door 10. Het laagst te behalen cijfer is een 1, het hoogste een 10.

Voorbereiding

Alle in de toets getoonde code en het klassendiagram vind je op **ELO** in de folder "inleverpunt praktijk 16-06-2022" in "startcode_praktijk_16-06-2022.zip".

De codes met voorbeelden zijn **geen volledige tests.** Controleer zelf of je code **alles** doet wat de vraag staat. De voorbeelden staan in de klasse Main (in de .zip) in uitgecommente main(...)-methodes. Deze Main-klasse wordt **niet** nagekeken.

Als een regel code iets print, staat dat erachter in commentaar, na //>>

Voorbeeld: onderstaande System.out.println("Hoi") heeft dus output "Hoi"

// dit is gewoon commentaar
System.out.println("Hoi"); //>> Hoi
int x = 10; // ook gewoon commentaar

Een spelfoutje of een spatie teveel in een toString() of print is geen probleem.

Je mag op de papieren toets aantekeningen maken. Ook mag je het klassendiagram losmaken van de rest om het naast een vraag te leggen. **nakijkmodel:** In deze pdf staat het nakijkmodel beschreven (typefouten voorbehouden, De tests die uitgevoerd zijn op de code, zijn bepalend).

Niet elke uitzondering en elk detail is hier opgeschreven, om deze tekst leesbaar te houden.

Binnen een vraag (bv. 1(a)) is meestal een **onderverdeling** gemaakt in losse onderdelen. Als voor een vraag bv. 15 punten te behalen waren, dan zijn die punten bv. opgesplitst naar 10 punten voor een bepaald onderdeel en 5 voor een ander onderdeel van wat gemaakt moest worden. Uiteraard kun je niet minder dan 0 punten op zo'n onderdeel krijgen ook al heb je volgens de nakijkregels meer aftrekpunten dan er punten in dat onderdeel zaten.

Controleer goed of een antwoord per ongeluk fout is gerekend vanwege een typo (bv. de kleur "white" in plaats van "wit"), want dat is uiteraard niet de bedoeling (de plugin die automatisch je cijfer voor Nederlands aanpast, komt volgend jaar pas ;-)

Inleiding

Voor de locale horeca ga je een Starbucks-simulatie schrijven, waar je water, thee en koffie kunt bestellen.

Het eindresultaat toont de dranken op tafel, en gaat er als volgt uitzien: (kleurenversie zit in "startcode_praktijk_16-06-2022.zip")

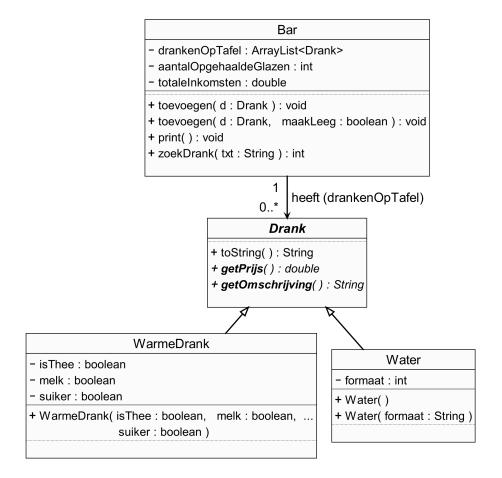
© Windesheim 2021/2022 3/20

Klassendiagram

Hieronder volgt het klassendiagram voor **opgave 1** en **2.** Voor elke methode, constructor, variabelenaam en attribuut geldt dat ze **exact** moeten worden gemaakt zoals in het klassendiagram aangegeven. Hiervan afwijken kan puntenaftrek opleveren.

Abstracte klassen en methodes zijn **vetgedrukt en cursief.** Constructor-parameters die dezelfde naam hebben als attributen, worden in die attributen opgeslagen. Je mag **geen** andere *constructors, methodes* of *attributen* toevoegen voor **opgave 1 en 2** (behalve als ze private zijn, of *nodig* voor de GUI). Afwijken van deze regel levert puntenaftrek op.

Opgave 1: dranken [25 punten]

© Windesheim 2021/2022 4/20

In deze opgave maak je de abstracte Drank-klasse en twee concrete klassen (WarmeDrank en Water).

a) [15 punten]

Maak klasse Water volgens het klassendiagram.

- er zijn 2 constructors. Bij de ene geef je input formaat (een String) mee. Deze input wordt dan vertaald wordt naar een int en opgeslagen in het *attribuut* formaat
- vertalen gebeurt als volgt:

String-input formaat is:	int-attribuut formaat wordt:		
"klein"	1		
"normaal"	2		
"groot"	3		

- als de input iets anders is of null, dan print de constructor "Hebben we niet!". De waarde van attribuut formaat wordt dan 1
- bij de constructor zonder inputs, wordt het attribuut formaat altijd 2

Water erft de methodes getPrijs en getOmschrijving van Drank:

- Water is gratis, dus getPrijs returnt 0
- getOmschrijving() returnt "een ... glas water" met op de ... de tekst "klein", "normaal" of "groot"
- klasse Water heeft zelf **geen** toString()

Klasse Water erft van de klasse **Drank**. Maak Drank volgens het klassendiagram. De **toString()** van Drank gebruikt getOmschrijving() en getPrijs().

nakijkmodel:

3 punten: Drank is abstract class:

- 2 punten aftrek: Drank heeft een constructor
- 1 punt aftrek: Drank niet abstract
- 1 punt aftrek: getOmschrijving()-methode niet abstract
- 2 punten aftrek: getPrijs()-methode niet abstract

3 punten: toString() van Drank

6 punten: constructors van Water:

- 2 punten aftrek: attribuut formaat niet private
- 3 punten aftrek: aanwezigheid van constructors die niet in diagram stonden
- 2 punten aftrek: formaat krijgt niet waarde (2) bij Water()
- 3 punten aftrek (per keer): Water(String)-constructor vertaalt input (String) niet goed naar formaat (int)
- 4 punten aftrek: Water(String)-constructor gebruikt geen equals/switch maar == en gaat mis als er een nieuw String-object als input wordt gebruikt
- 1 punt aftrek: Water(String)-constructor print geen foutmelding bij ongeldige input
- 3 punten aftrek: Water(String)-constructor vertaalt ongeldige input niet naar 1
- 3 punten aftrek: Water(String)-constructor gaat fout bij input null

3 punten: de getters:

- 3 punten aftrek: getPrijs() returnt geen 0
- 3 punten aftrek (per keer): getOmschrijving() werkt niet

b) [10 punten]

Maak klasse WarmeDrank volgens het klassendiagram. De klasse heeft drie booleans om aan te geven of het om thee (isThee = true) of koffie (isThee = false) gaat en of er melk en/of suiker bij zitten.

De getPrijs-methode van WarmeDrank werkt als volgt:

- Thee is 1 euro
- koffie is 2 euro
- voor suiker wordt 0.25 euro extra gerekend
- voor melk wordt 0.50 euro extra gerekend

Let bij de getOmschrijving-methode op de "en" tussen melk en suiker!

Klasse WarmeDrank heeft zelf geen toString().

nakijkmodel:

2 punten: private attributen van WarmeDrank:

1 punt aftrek (per keer): attribuut niet private

3 punten: WarmeDrank(boolean,boolean)-constructor:

 2 punten aftrek (per keer): WarmeDrank constructor slaat inputs niet op in attributen

5 punten: getPrijs() en getOmschrijving():

- 1 punt aftrek (per keer): getOmschrijving() werkt niet
- 1 punt aftrek: getOmschrijving() werkt niet
- 1 punt aftrek (per keer): getPrijs() werkt niet

Deze pagina is expres leeg gelaten

Opgave 2: Bar [30 punten]

In deze opgave gaat het over de Bar-klasse. Een Bar heeft een ArrayList (drankenOpTafel) waarin bijgehouden wordt welke dranken er op tafel staan.

Verder houdt Bar bij hoeveel lege glazen er van de tafel weggehaald zijn (aantalOpgehaaldeGlazen), en wat de totale inkomsten zijn (totaleInkomsten).

a) [5 punten]

Maak klasse Bar met de attributen.

Je mag een Bar()-constructor maken, maar het is niet verplicht.

nakijkmodel:

5 punten: Aanwezigheid van klasse Bar met de attributen:

- 4 punten aftrek: drankenOpTafel niet aanwezig of niet met new geinitialiseerd
- 1 punt aftrek: drankenOpTafel niet private
- 2 punten aftrek: als aantalOpgehaaldeGlazen niet aanwezig is
- 1 punt aftrek: aantalOpgehaaldeGlazen niet private
- 2 punten aftrek: totalelnkomsten niet aanwezig
- 1 punt aftrek: totalelnkomsten niet private

b) [15 punten]

Maak de print-methode. Deze print de gegevens zoals je hieronder kunt zien.

Maak ook beide toevoegen-methodes:

- bij de ene toevoegen-methode kun je met een boolean (maakLeeg) aangeven of drankenOpTafel eerst leeggemaakt moet worden voordat de nieuwe Drank wordt toegevoegd
- de andere toevoegen-methode bepaalt zelf of dranken0pTafel leeggemaakt moet worden. Als er 5 of meer dranken op tafel staan, wordt de tafel leeggemaakt. Daarna wordt de nieuwe Drank toegevoegd

Tip: Met de clear()-methode maak je een ArrayList leeg.

Beide toevoegen-methodes moeten ook bijhouden hoeveel dranken er van tafel zijn gehaald (in aantalOpgehaaldeGlazen).

Ook houden de methodes bij wat de totale inkomsten (totaleInkomsten) zijn: totaleInkomsten is de optelling van de *prijzen* van alle bestelde dranken.

```
voorbeeld van toevoegen(Drank d, boolean maakLeeg)
Bar bar = new Bar();
// de waarde van totaleInkomsten verandert door toevoegen(...)
bar.toevoegen(new WarmeDrank(false, true, false));
bar.toevoegen(new WarmeDrank(true, true, true));
// niet leegmaken (..., false)
bar.toevoegen(new Water(), false);
bar.print(); //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 0
              //>> totaleInkomsten = 4.25
              //>> 1e: koffie met melk (2.5)
              //>> 2e: thee met melk en suiker (1.75)
              //>>
                      3e: een normaal glas water (0.0)
// leegmaken via de toevoegen(..., boolean) methode:
// er wordt true meegegeven, dus drankenOpTafel wordt eerst leeggemaakt.
// De waarde van aantalOpgehaaldeGlazen verandert door het leegmaken.
bar.toevoegen(new Water(), true);
bar.print(); //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 3
              //>> totaleInkomsten = 4.25
```

Hieronder volgt nog een voorbeeld van de andere toevoegen-methode.

//>> 1e: een normaal glas water (0.0)

© Windesheim 2021/2022 10/20


```
voorbeeld van toevoegen(Drank d)
Bar bar = new Bar();
bar.toevoegen(new Water("groot"));
bar.toevoegen(new Water("groot"));
bar.toevoegen(new Water("normaal"));
bar.toevoegen(new Water("normaal"));
bar.toevoegen(new Water("klein"));
bar.print(); //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 0
              //>> totaleInkomsten = 0.0
              //>> 1e: een groot glas water (0.0)
              //>> 2e: een groot glas water (0.0)
                      3e: een normaal glas water (0.0)
              //>>
              //>>
                      4e: een normaal glas water (0.0)
              //>>
                      5e: een klein glas water (0.0)
// Automatisch leegmaken omdat tafel te vol is: Dit is namelijk het 6e drankje.
// Dus de tafel wordt leegemaakt (en aantalOpgehaaldeGlazen aangepast).
// Daarna wordt de input toegevoegd.
bar.toevoegen(new WarmeDrank(true, true, true));
bar.print(); //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 5
              //>> totaleInkomsten = 1.75
                      1e: thee met melk en suiker (1.75)
              //>>
```

nakijkmodel:

5 punten: de print()-methode:

- 2 punten aftrek: print() toont de statistieken niet
- 4 punten aftrek: print() print de drankenOpTafel niet
- 2 punten aftrek: volgnummers zijn niet juist (starten bij 1)

4 punten: toevoegen(Drank):

- 4 punten aftrek: toevoegen(Drank) voegt niks toe
- 3 punten aftrek: drankenOpTafel wordt niet leeggemaakt (bij ongeveer 5)
- 2 punten aftrek: drankenOpTafel wordt niet leeggemaakt bij size 5

2 punten: toevoegen(Drank, boolean):

 2 punten aftrek: volgorde-probleem: toevoegen(Drank, true) maakt drankenOpTafel niet leeg of nadat Drank toegevoegd is

- 1 punt aftrek: toevoegen(Drank, false) maakt drankenOpTafel leeg 4 punten: bijhouden van de "statistieken":
 - 2 punten aftrek: aantalOpgehaaldeGlazen wordt niet bijgehouden
 - 2 punten aftrek: totalelnkomsten worden niet goed bijgehouden

c) [10 punten]

Maak de methode genaamd zoekDrank:

- deze zoekt in de drankenOpTafel naar de eerste Drank met een getOmschrijving() die hetzelfde is als de input
- als zo'n Drank-object aanwezig is, wordt de plek ervan gereturned
- als geen overeenkomende Drank wordt gevonden, wordt Ø gereturned
- plekken beginnen te tellen bij 1.

© Windesheim 2021/2022

hogeschool Windesheim

Techniek - HBO-ICT

```
voorbeelden van zoekDrank(...)
Bar bar = new Bar();
bar.toevoegen(new Water("groot"));
bar.print();
                           //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 0
                            //>> totaleInkomsten = 0.0
                            //>> 1e: een groot glas water (0.0)
// niet aanwezig:
int plek = bar.zoekDrank("thee met melk en suiker");
System.out.println(plek); //>> 0
// ook niet aanwezig:
plek = bar.zoekDrank("water");
System.out.println(plek); //>> 0
// wel aanwezig, op de eerste plek:
plek = bar.zoekDrank("een groot glas water");
System.out.println(plek); //>> 1
bar.toevoegen(new WarmeDrank(true, true, true));
                           //>> aantalOpgehaaldeGlazen = 0
bar.print();
                            //>> totaleInkomsten = 1.75
                            //>> 1e: een groot glas water (0.0)
                            //>> 2e: thee met melk en suiker (1.75)
// niet aanwezig:
plek = bar.zoekDrank("thee");
System.out.println(plek); //>> 0
// wel aanwezig op de tweede plek:
plek = bar.zoekDrank("thee met melk en suiker");
System.out.println(plek); //>> 2
```

nakijkmodel:

10 punten: werking van zoekDrank(String):

- 10 punten aftrek: zoeken gaat fout gaat bij iets wat aanwezig is (0-based of 1based beide ok)
- 5 punten aftrek: zoeken fout gaat bij iets wat aanwezig is (tellen begint bij 1)

- 3 punten aftrek: zoeken gaat naar iets wat niet in de ArrayList zit, gaat fout (moet 0 returnen)
- 5 punten aftrek: zoeken gaat naar iets wat niet in de ArrayList zit, gaat fout (0 en -1)

Opgave 3: GUI, het scherm [10 punten]

Let op:

Voor de GUI-opgaves is er **geen** klassendiagram. Je kunt de namen van frames, dialogen, etc. zelf bepalen.

Als je een methode uit opgave 1 of 2 nodig hebt die **niet** (of niet goed) werkt, zorg er dan voor dat die methode **wel compileert** (kies indien nodig maar een geschikte return waarde). Op die manier kun je 'm vanuit de GUI gewoon aanroepen. Het is in de GUI-opgaves niet erg dat een methode uit opgave 1 of 2 niet goed werkt.

a) [5 punten]

Maak een GUI zoals in dit screenshot (hoeft niet op de pixel nauwkeurig).

- de GUI-titel bevat je eigen naam en studentnummer
- de GUI heeft een Bar-attribuut
- de constructor van je GUI heeft als enige input een Bar-object, dat dan in het Bar-attribuut wordt **opgeslagen**
- heeft een FlowLayout (ongeveer 550 bij 280 pixels)
- de applicatie wordt afgesloten d.m.v. het kruisje
- rechts naast de "warme drank bestellen"-knop staan checkboxen
- de knop "water bestellen" krijgt een groene achtergrond

Tips: Je maakt een checkbox met: new JCheckbox("thee?") en met isSelected() vraag je op of een checkbox geselecteerd is of niet.

© Windesheim 2021/2022 14/20

Je maakt een JButton **b** groen met:

b.setBackground(Color.green);

(Als je een *Macbook* hebt, moet je waarschijnlijk ook nog b.setOpaque(true) doen).

nakijkmodel:

in totaal 5 punten:

1 punt: frame + goede layout

1 punt: Bar meegegeven en opgeslagen

1 punt: correcte titel

1 punt: sluit goed af (EXIT ON CLOSE)

1 punt: knop juiste kleur

(Tip voor evt. herkansing: houdt de uitwerking van een oefentoets bij de hand. Het maken van een JFrame is voor een groot deel copy-pasta)

b) [5 punten]

Maak de "warme drank bestellen"-knop werkend. Deze voegt een WarmeDrank toe aan het Bar-attribuut van de GUI. De checkboxen bepalen de inputs voor de WarmeDrank-constructor.

In de bovenstaande screenshot wordt een kop thee met suiker toegevoegd aan het Bar-attribuut van de GUI (als op de knop geklikt wordt).

Tip: Je kunt de GUI iets laten printen, zodat je kunt zien of de knoppen werken. Als je Exceptions tegenkomt, stap dan eens met de *debugger* door de code.

nakijkmodel:

in totaal 5 punten:

- 3 punten aftrek: button reageert (actionPerformed, etc) werkt niet
- 1 punt aftrek: checkbox thee/koffie werkt niet
- 1 punt aftrek: checkbox melk werkt niet
- 1 punt aftrek: checkbox suiker werkt niet

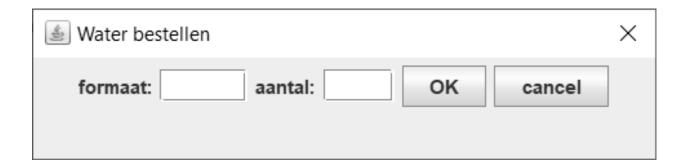
(n.b. het gaat in de GUI vragen niet om het correct werken van bv. de toevoegenmethode uit opgave 2. Het gaat om het werken van de GUI, dus om het correct aanroepen van een methode, dus implements ActionListener, etc. etc... werkend.).

Opgave 4: GUI, dialoog [20 punten]

a) [5 punten]

Als je op de **"water bestellen"-**knop drukt, moet een **modale** dialoog verschijnen. Alle attributen van de dialoog zijn **private.**

Maak de dialoog zoals in dit screenshot is weergegeven:

nakijkmodel:

in totaal **5 punten**:

2 punten: dialoog verschijnt

1 punt: modaal

1 punt: layout en titel1 punt: private attributen

(n.b. als je een dialoog had die bij "ok" open bleef staan als de input geen getal was, dan was dat ook goed. Idem voor varianten waarbij een foutmelding werd getoond in zo'n geval).

© Windesheim 2021/2022 16/20

b) [10 punten]

In de dialoog geef je aan wat voor **formaat** en **hoeveel** Water je wilt bestellen ("formaat:" en "aantal:"):

- als op de "OK"-knop gedrukt wordt, moet de bestelling toegevoegd worden aan het Bar-attribuut van de GUI
- als op "cancel" gedrukt wordt dan sluit de dialoog

nakijkmodel:

in totaal 10 punten:

4 punten: aantal x toegevoegd

3 punten: gegevens uit dialoog verwerkt

3 punten: goede cancel werking

c) [5 punten]

Bij onderdeel (b) kan het gebeuren dat bij "aantal:" geen getal wordt ingevuld.

- vang de Exception op die dan ontstaat. De **"water bestellen"**-knop moet dan **rood** worden
- als er weer op een knop wordt geklikt, wordt de "water bestellen"-knop weer groen (tenzij er weer een foute input is uiteraard)

nakijkmodel:

in totaal **5 punten**:

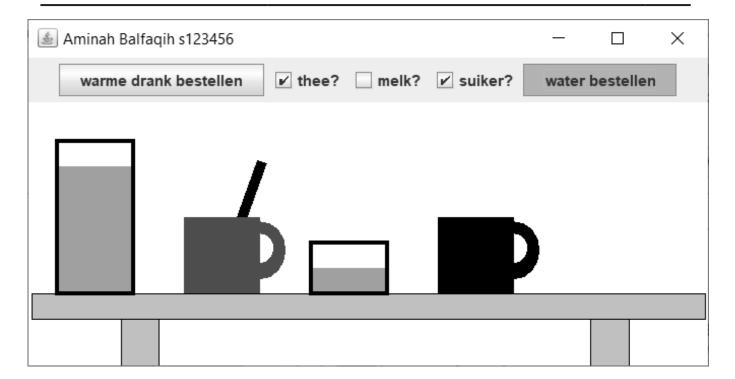
3 punten: try-catch werkt1 punt: foutmeling (kleur)

1 punt: foutmelding weg bij ok

Opgave 5: GUI, tekenen [15 punten]

In deze opgave maak je de grafische weergave van de Bar als volgt: (kleurenversie zit in "startcode praktijk 16-06-2022.zip")

Voor het tekenpaneel geldt:

- de achtergrond is wit
- de lichtgrijze balken onderaan zijn de tafel
- de tekening moet altijd *up-to-date* zijn

Tip: setPreferredSize(new Dimension(.. , ..)) in plaats van setSize(.., ..)

Voor de drankenOpTafel van het Bar-attribuut van de GUI geldt:

• de afstand tussen de Drank-iconen is ongeveer 40 pixels

Voor Water geldt:

- een blauwe rechthoek met breedte van 60 pixels
- de **hoogte** van de rechthoek moet het formaat van het Water-object weergeven.

 Je kunt als hoogte **40 * formaat** gebruiken.

(In de screenshot staan een grote en een kleine Water.)

Voor de WarmeDrank geldt:

- weergegeven als vierkant van 60 bij 60 pixels
- met overlappende cirkels maak je het oor van het kopje
- thee wordt met rood aangegeven
- koffie wordt met zwart weergegeven

© Windesheim 2021/2022 18/20

hogeschool Windesheim

Techniek - HBO-ICT

er moet een schuine zwarte lijn (een lepeltje) getekend worden
 als de WarmeDrank melk en/of suiker heeft

Je mag dingen toevoegen aan klassen uit opgave 1 en 2 **voor je GUI.** Je kunt bv. methodes toevoegen zodat objecten zichzelf tekenen, of *getters* om op te vragen of een WarmeDrank suiker heeft, ...

Tips:

Als je alles in het tekenpanel wilt tekenen, zul je moeten "casten". Stel dat je een **Drank d** hebt. Als je weet dat dit van het type Water is, dan kun je:

```
Water w = (Water) d;
```

doen om d (van type Drank) naar de nieuwe variabele w (van type Water) te "casten" (om te zetten).

Met

((Graphics2D) g).setStroke(new BasicStroke(3)); kun je g instellen om lijnen met dikte 3 tekenen.

nakijkmodel:

in totaal 15 punten:

1 punt: er is een (werkend) tekenpanel

1 punt: witte achtergrond

1 punt: super.paintComponent(g)

1 punt: repaint werkt1 punt: grijze tafel

2 punten: rechthoeken voor de iconen

2 punten: waterhoogte

2 punten: kleuren (water, koffie, thee)

1 punt: oor

1 punt: lepeltjes bij melk/suiker2 punten: layout/overlap/etc

Einde Tentamen

Maak een archief (.zip of .rar) van je java-bestanden. Geef het bestand de naam: "java-praktijkVoornaam_Achternaam_studentnummer.zip" (of rar)

Upload je zip/rar-bestand op ELO in het inleverpunt in de folder genaamd: "inleverpunt praktijk 16-06-2022"

© Windesheim 2021/2022 20/20